

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 26 prill 2016
Nr. ref.:RK930/16

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KI131/15

Parashtrues

Selvinaz Top dhe të tjerët

**Kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës
Supreme të Kosovës, Rev. nr. 60/2015, të 25 majit 2015**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, gjyqtare dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues të kërkesës janë znj. Selvinaz Top, z. Hilmi Top, z. Bajram Top, znj. Sevim Zaimi (e lindur Top), z. Hysni Top, znj. Sehar Kitmiri (e lindur Top), z. Adnan Top dhe znj. Sejlan Damka, të gjithë nga Prizreni.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i fundit i kontestuar është Aktvendimi i Gjykatës Supreme, Rev. nr. 60/2015, i 25 majit 2015, të cilin parashtruesit e kanë pranuar më 2 korrik 2015. Parashtruesit kanë kontestuar gjithashtu në mënyrë specifike edhe Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit, Ac. nr. 5045/12, të 4 nëntorit 2014.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimeve të kontestuara gjyqësore, për të cilat parashtruesit pretendojnë se u janë shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), sipas nenit 31 (Gjykimi i Drejtë dhe i Paanshëm), sipas nenit 46 (Mbrojtja e Pronës) dhe sipas nenit 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ).

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, neni 47 i Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe rregulli 29 i Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 31 tetor 2015, nëpërmjet postës, parashtruesit e dërguan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Gjykata)
6. Më 8 dhjetor 2015, Kryetarja e Gjykatës me vendim, caktoi zëvendëskryetarin Ivan Čukalović gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Robert Carolan, Almiro Rodrigues dhe Arta Rama-Hajrizi.
7. Më 21 janar 2016, Gjykata njoftoi parashtruesit për regjistrimin e kërkesës dhe Gjykatës Supreme i dërgoi një kopje të kërkesës.
8. Më 15 mars 2016, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

9. Më 3 maj 1962, paraardhësi i parashtruesve, A. T., kishte lidhur kontratë për dhurim me Komunën e atëhershme të Prizrenit (Leg. nr. 190/62), me të cilën paluajtshmërinë, pronar i të cilës ishte specifikuar si në të dhënat kadastrale në kontratë, ia dhuronte Komunës.
10. Në një datë të paspecifikuar, parashtruesit e kërkesës, në cilësi të pasardhësve të A. T., kanë parashtruar padi për anulimin e kontratës mbi dhuratën në Gjykatën Komunale të Prizrenit, me pretendimin që kontrata ishte lidhur pa vullnetin e paraardhësit të tyre dhe nën kushtet e presionit të vazhdueshëm të pushtetit të atëhershëm.

11. Më 15 tetor 2015, Gjykata Komunale në Prizren, me Aktgjykimin C. nr. 133/07, ka aprovuar kërkesëpadinë e parashtruesve si të bazuar dhe ka shpallur NUL kontratën mbi dhurimin e paluajtshmërisë të lidhur ndërmjet A. T. dhe Komunës së Prizrenit. Gjykata kishte obliguar Komunën që parashtruesve të kërkesës *“t’i kthejë në pronësi, posedim dhe shfrytëzim të lirë”* paluajtshmëritë e paraardhësit të tyre në cilësinë e bashkëpronarëve, duke i shpallur ata trashëgimtarë legjitimë të asaj pasurie.
12. Gjykata Komunale, në aktgjykimin e vet, ndër të tjera, ka theksuar: *“Pas administrimit të gjithë këtyre provave secilës veç e veç dhe të gjitha bashkërisht gjykata në rastin konkret me vlerësimin e deklaratave të dëshmitarëve të dëgjuar të cilat përputhen në tërësi me njëra-tjetrën dhe vërtetojnë faktin se kontrata mbi dhuratën e paluajtshmërisë nuk ka qenë e lidhur me vullnet të lirë të dhuratëdhënësit por e njëjta është lidhur me presion të bërë nga ana e pushtetit të atëhershëm respektivisht dhuratëmarrësit të cilën gjë e kanë bërë aktivistët e atëhershëm shtetëror dhe si e tillë kjo kontratë është absolutisht nul”*.
13. Më 12 dhjetor 2012, Avokati Publik i Komunës së Prizrenit paraqiti ankesë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Komunale për shkak të shkeljes thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore, të vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.
14. Më 4 nëntor 2014, Gjykata e Apelit e Kosovës nxori Aktgjykimin AC. nr. 5045/12 me të cilin ndryshoi aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë, duke vendosur që padinë e parashtruesve ta refuzojë si të pabazuar.
15. Gjykata e Apelit, duke iu referuar qëndrimit të gjykatës së shkallës së parë lidhur me kontratën mbi dhuratën, ka theksuar: *“Një qëndrim i tillë juridik nuk mund të pranohet si i drejtë dhe i ligjshëm nga se, sipas vlerësimit të kësaj gjykate, mbi gjendjen e tillë faktike gabimisht është zbatuar e drejta materiale... dhe... sipas rregullave të përgjithshme të së drejtës civile kontrata e tillë do të ishte relativisht e pavlefshme dhe se anulimi i saj, për arsye të tilla mund të kërkohej në afat prej një viti, nga dita e marrjes në dijeni të shkakut të rrëzueshmërisë, pushimit të shkakut të kërcënimit (afati subjektiv) ndërsa e drejta e tillë humbet në afat prej 3 vjetësh (afati objektiv)”*.
16. Gjykata e Apelit, në arsyetimin e vet, më tej theksoi: *“Në prani të faktit se kanë kaluar të gjitha afatet për kërkimin e nulitetit relativ të kontratës, të cilat afate janë prekluzive, në rastin konkret juridiko-civil nuk mund të kërkohej nuliteti i kontratës pas skadimit të afatit prej rreth 40 vjetësh, sikur kanë vepruar paditësit në rastin konkret”*, andaj ka konstatuar se aktgjykimi i atakuar duhet të ndryshohet dhe kërkesëpadia si e tillë të refuzohet.
17. Më 20 janar 2015, parashtruesit parashtruan kërkesën për revizion në Gjykatën Supreme të Kosovës kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit në Prishtinë, AC. nr. 5045/12, të 4 nëntorit 2014, si dhe të njëjtën ditë kundër po këtij aktgjykimi i paraqitën Prokurorit të Shtetit të Kosovës propozim për mbrojtje të ligjshmërisë.

18. Më 18 shkurt 2015, Zyra e Kryeprokurorit nxori njoftimin KMLC nr. 9/15, me të cilin i njoftoi parashtruesit që *“konsideron se nuk ka bazë ligjore për iniciimin e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë”*.
19. Më 25 maj 2015, Gjykata Supreme e Kosovës nxori Aktvendimin Rev. nr. 60/2015, me të cilin hedh poshtë revizionin e parashtruesve, sepse *“sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, revizioni i paditësve i paraqitur kundër aktgjykimit të gjykatës së shkallës së dytë është i palejuar për shkak të vlerës së kontestit”*, duke argumentuar se parashtruesit, në kohën e ushtrimit të padisë, kishin paraqitur vlerën e kontestit dukshëm më të vogël se vlera e lejuar për kërkesën për revizion në bazë të ligjit në fuqi të asaj kohe, ndërsa precizimin e padisë e kishin bërë pas afateve të lejuara me ligj.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

20. Parashtruesit e kërkesës kanë pretenduar se me vendimet e kontestuara u janë shkelur e drejta në gjykim të drejtë dhe të paanshëm (neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së), sepse *“Gjykata e Apelit nuk i kishte analizuar mirë të gjitha shkruesat e lëndës”* e të cilat, sipas parashtruesit, po të administroheshin të plota do të qonin tek përfundimi real i drejtë dhe i favorshëm i tërë procesit gjyqësor për parashtruesit.
21. Neni 46 i Kushtetutës (Mbrojtja e Pronës), sipas parashtruesve është shkelur sepse ata me vendime gjyqësore në mënyrë arbitrare janë privuar nga e drejta e pronës mbi patundshmërinë të cilën ndryshe do të duhej ta gëzonin në bazë të trashëgimisë.

Pranueshmëria e kërkesës

22. Për të gjykuar mbi kërkesën e parashtruesit, Gjykata paraprakisht vlerëson nëse parashtruesi i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë, me Ligj dhe të specifikuara më tej me Rregullore të punës.
23. Lidhur me këtë, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parasheh:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.
24. Më tej, Gjykata merr në konsideratë nenin 48 të Ligjit (Saktësimi i kërkesës) i cili përcakton:

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestojë”.
25. Gjykata, gjithashtu, merr parasysh rregullin 36 të Rregullores, ku përcaktohet:

“(1) Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:

c) kërkesa nuk është qartazi e pabazuar.

dhe

(2) Gjykata do të refuzojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese”.

26. Në vlerësimin e pretendimeve të ngritura nga parashtruesit, Gjykata vëren që kontestohet Aktvendimi Rev. nr. 60/2015, i 25 majit 2015, dhe Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit, Ac. nr. 5045/12, i 4 nëntorit 2014.

Dispozitat relevante kushtetuese lidhur me rastin

Neni 31 [E drejta në Gjykim të Drejtë e të Paanshëm]

1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.

2. Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj.

[...]

Neni 46 [Mbrojtja e Pronës]

1. E drejta e pronës është e garantuar.

2. Shfrytëzimi i pronës rregullohet me ligj, në pajtim me interesin publik.

3. Askush nuk do të privohet në mënyrë arbitrare nga prona. Republika e Kosovës ose autoriteti publik i Republikës së Kosovës mund të bëjë ekspropriimin e pronës nëse ky ekspropriim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave eksproprijohet.

[...]

27. Duke vlerësuar kushtetutshmërinë e aktvendimit të kontestuar mbi bazën e pretendimeve të parashtruesit dhe të fakteve të prezantuara nga ai, Gjykata konstaton se këto pretendime janë mbështetur në konstatimin e gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike, gjegjësisht në vlerësimin e gabuar të provave të prezantuara nga parashtruesit nga ana e gjykatave të rregullta.

28. Gjykata në vazhdimësi ka theksuar se nuk është kompetencë e saj që me vlerësimin e vet të fakteve të zëvendësojë vlerësimin e bërë nga ana e gjykatave të rregullta, sepse, sipas rregullave të përgjithshme, është detyrë e atyre gjykatave të vlerësojnë faktet të cilat gjenden para tyre (Shih Rastin KI47-48/15, Vlerësimi i kushtetutshmërisë të Aktgjykimit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës, AC-II-14-0057, të 12 marsit 2015, parashtrues *Beqir Koskoviku e Mustafë Lutolli*) dhe se detyrë e kësaj gjykate është të vlerësojë nëse procesi gjyqësor në tërësinë e tij ka qenë i drejtë dhe i paanshëm ashtu sikur edhe kërkohet me nenin 6 të KEDNJ-së (Shih, ndër të tjera, *Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, 16 dhjetor 1992, f. 34, Seria A, nr. 247 dhe *B. Vidal kundër Belgjikës*, 22 prill 1992, f. 33, Seria A, nr. 235).
29. Për Gjykatën, në parim, janë thelbësore çështjet prej ekzistimit të cilave varet vlerësimi për shkelje eventuale të së drejtave kushtetuese dhe jo çështjet qartazi ligjore që kryesisht kanë qenë fakte të paraqitura nga parashtruesit. (Shih, *mutatis mutandis, i.a., Akdivar kundër Turqisë*, 16 shtator 1996, R.J.D, 1996-IV, para. 65).
30. Bazuar në parimin e subsidiaritetit, Gjykata nuk mund të marrë rolin e gjykatës së shkallës së katërt dhe nuk gjykon lidhur me rezultatin përfundimtar të vendimeve gjyqësore (Shih *Fc Metrebi v Georgia*, par. 31, Aktgjykim i GJENDJ-së, i 31 korrikut 2007), e që gjykuar sipas rrethanave të rastit qëllimi primar i parashtruesve duket të ketë qenë pikërisht kontestimi i rezultatit të procesit gjyqësor.
31. Asgjë në rastin e prezantuar nga parashtruesit nuk provon se procesi gjyqësor në rastin konkret, si tërësi, ka qenë i padrejtë apo arbitrar në mënyrë që ta bindë Gjykatën Kushtetuese se është cenuar vetë esenca e të drejtës në gjykim të drejtë dhe të paanshëm.
32. Bazuar në atë që u tha, i ka takuar gjykatave të rregullta të vlerësojnë nëse kontrata e kontestuar mbi dhuratën ka qenë dashur të vlerësohet nga prizmi i nulitetit relativ apo absolut, dhe jo i kësaj Gjykate. Gjithashtu, Gjykatës nuk iu ofrua asnjë provë për shkelje në trajtimin e barabartë të palëve në procedurë apo provë që do ta kishte vënë në një situatë aq të pafavorshme parashtruesin në raport me palën oponente për aq sa ta degradojë thelbësisht procesin gjyqësor në tërësinë e tij (Shih *Dombo Beheer kundër Holandës*, Aktgjykimi i 27 tetorit 1993, Serie A, nr. 274), andaj në këto rrethana Gjykata nuk gjen se në vendimet e kontestuara ka shkelje të nenit 31 të Kushtetutës dhe të nenit 6 të KEDNJ-së.
33. Gjykata më tej konstaton se Gjykata Supreme gjithashtu kishte arsyetuar plotësisht aktvendimin e saj lidhur me revizionin, duke sqaruar në mënyrë të detajuar se pse kërkesa për revizion është e palejuar duke argumentuar qartazi bazën ligjore për palejshmëri dhe duke u bazuar në Ligjin për Procedurën Kontestimore të kohës kur ishte ngritur padia e parashtruesve, andaj nuk ka elemente arbitrariteti në aktvendimin e lartpërmendur dhe rrjedhimisht as shkelje të nenit 31 të Kushtetutës apo të nenit 6 të KEDNJ-së.

34. Sa i përket pretendimit tjetër të parashtruesve për shkelje të nenit 46 të Kushtetutës (Mbrojtja e Pronës), Gjykata konstaton se Gjykata e Apelit në mënyrë të gjerë dhe të plotë e ka arsyetuar vendimin e vet dhe kjo gjykatë nuk mund të konstatojë se ka pasur shkelje të paragrafit 3, neni 46, të Kushtetutës, sepse çështja e diskutueshme e pronësisë ishte përcaktuar me vendim gjyqësor dhe nuk ishte arbitrare.
35. Në këto rrethana, Gjykata konstaton se faktet e paraqitura nga parashtruesit në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese apo të një të drejte të garantuar me KEDNJ, andaj nuk mund të konstatohet se ka cenim të të drejtave të njeriut në vendimin e kontestuar dhe në përputhje me rregullin 36, paragrafi 2, pika b dhe d, gjen se kërkesa duhet të deklarohet e papranueshme si qartazi e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE

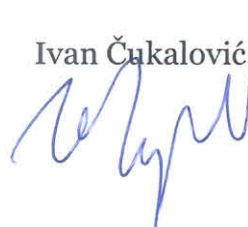
Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe në pajtim me rregullin 36 (2) (b) dhe (d) të Rregullores së punës, më 15 mars 2016, me shumicë votash.

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Ivan Čukalović

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi

